

и т. н. Практически след 1995 г. се развива научният интерес към VECM, STAR¹, IV², *Spurious* регресия, IRF³, MMSE⁴ оценяване и пр.

Според Терънс Милс (Mills, 1999) основните тенденции в развитието на иконометричната теория се реализират софтуерно предимно чрез *Eviews*, *Microfit*, *PcFiml*, *STAMP*, *SHAZAM*, *COINT* и *Gauss*. При тематично изследване на периодичните публикации⁵ се установи най-висока честота на цитиране на *Gauss*. Като се има предвид, че този продукт е универсален и се използва като основен инструмент при пресмятания с матрици, може да се обясни големият интерес към него. По честота на публикации следва група, включваща иконометричните езици *SHAZAM* и *RATS*. Сравнително по-малък брой публикации са свързани с *Eviews*, *Microfit*, *PcGive* и *Limdep*. Следва група от продукти като *TSE*, *TSP*, *Soritec*, *EasyReg*, *Ox* и др., за които се констатират единични публикации. За илюстриране на съвременните тенденции в развитието на иконометричната теория и иконометричния софтуер ще се използват продукти от последните три групи - на Quantitative Micro Software *Eviews*, на M. Pesaran и Dr. Pesaran *Microfit*, на Herman Bierens *EasyReg* и на Estima-*RATS*.

Иконометричният софтуерен продукт на Quantitative Micro Software еволюира през последните години от *MicroTSP* до *Eviews 4.0*. Основните посоки, в които се развива продуктът, са техники на оценяване, пострегресионни тестове и др. Първото направление в развитието на софтуерния продукт се реализира при оценката на системи с повече от едно уравнение. Тук могат да се споменат моделите VAR, VECM, Pools и др. Второто направление в развитието на *Eviews* се реализира в областта на State Space оценяването, включително филтърът на Калман. Третото направление е в областта на GARCH моделирането. И не на последно място специално внимание се отделя на техниките за оценяване на модели, включващи променливи на слабите скали. Тук могат да се изредят Logit/Probit модели, Ordered модели, Tobit модели и др.

Иконометричният език *RATS*⁶ се развива през последните 15 години и в момента се представя чрез версия 5.0. Продуктът е не само колекция от оценъчни и тестващи процедури, но и програмен език на високо равнище. Оценъчните техники на *RATS* се развиват в няколко направления. Estima развива регресионния анализ, като включва техники с авторегресионни компоненти, компоненти с хетероскедастични корекции и др. Отделно

¹ Smooth Transition Autoregression models.

² Оценяване чрез инструментални променливи (Instrumental Variables).

³ Impulse-response function.

⁴ Signal Extraction.

⁵ Чрез EBSCO Publishing.

⁶ Regression Analysis of Time Series.